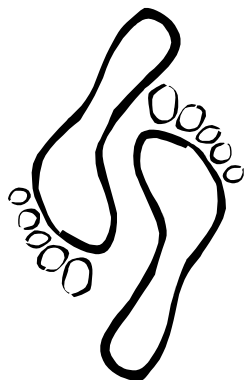

Školní vzdělávací program

(pro zájmové vzdělávání ve Školní družině při Masarykově základní škole ve Kdyni)

„STOPY ROKU“

Vypracovala:

Bohuslava Wernerová

Ve Kdyni 25.8.2013

Razítko a podpis ředitele/-ky:

Obsah ŠVP

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika
3. Délka a časový plán vzdělávání
4. Cíle vzdělávání
5. Formy vzdělávání
6. Obsah vzdělávání
7. Podmínky přijímání, průběhu a ukončování vzdělávání
8. Průběh a ukončování vzdělávání
9. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
10. Ekonomické a materiální podmínky
11. Personální podmínky
12. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

1. Identifikační údaje

Adresa: Školní družina
Masarykova základní škola,
okres Domažlice, příspěvková organizace, Komenského 134,
34506 Kdyně

Ředitel školy: Mgr. Pavel Kopta
Telefon / fax : 379 731 301 (ZŠ);
379 737 118 (ŠD)
e-mail : tgm.skola@seznam.cz
www.zs-kdyne.cz
IČO : 70996709
IZO : 102004331

Zřizovatel : Městský úřad, Náměstí 1, 345 06 Kdyně

ŠVP platný: od 1.9. 2013
Školní družina se ve své činnosti řídí Školským
zákonem č. 561/2004 Sb., c) 5 odst. 2; vyhláškou MŠMT ČR č.
74/2005 Sb. O zájmovém vzdělávání a Školním vzdělávacím
programem.

2. Charakteristika

Školní družina ve Kdyni je školské zařízení při Masarykově základní škole; jejím zřizovatelem je Městský úřad Kdyně a dle Školského zákona č.561/2004 Sb. poskytuje zájmové vzdělávání žáků 1. stupně této školy. (dle § 112, §121 odst.1 a §123 odst.5)

Jejím hlavním posláním je poskytovat žákům v klidném a bezpečném prostředí zájmové vzdělávání a možnost relaxace a odpočinku po školním vyučování. Svou činností navazuje na program školy. Nabízí žákům řadu zájmových aktivit a tudíž kvalitní využití volného času. Svými prostředky a metodami rozšiřuje poznatky, které žák získal ve škole. Činnosti, které se ve ŠD realizují, vycházejí z věku žáků, jejich zájmů, a potřeb. Je třeba přihlížet k jejich fyzickým schopnostem a možnostem, charakteru rodinného prostředí i momentální náladě. Ve struktuře činností jsou proporcčně zastoupeny činnosti pravidelné, spontánní a příležitostné.

ŠD je součástí školy, která je spádová – navštěvují ji žáci z okolních obcí. Je rozdělena na čtyři oddělení. Celková kapacita je 100 žáků.

3. Délka a časový plán vzdělávání

Účastník zájmového vzdělávání, v tomto případě žák ŠD, je přijímán zpravidla na dobu jednoho roku.

Každé oddělení se řídí týdenní skladbou zaměstnání. Sestavuje ji vychovatelka příslušného oddělení. Skladba je sestavena tak, aby v průběhu týdne do ní byly zařazeny všechny činnosti, které obsahuje ŠVP ŠD –

„Stopy roku“.

Žáci se scházejí ráno ve společné družině od 6.30 do 7.30 hodin. Po příchodu jsou žáci zapsáni do docházkového sešitu a v 7.25 se za doprovodu vychovatelky rozcházejí do svých tříd, kde nad nimi přebírá dohled vyučující.

Po vyučování předávají vyučující družinové děti vychovatelkám, a ty za ně přebírají zodpovědnost do doby odchodu ze ŠD. Odpolední provoz trvá od 11.20 do 16.30 hodin.

Týdenní skladba činností ŠD (PO-PÁ) :

- rekreační činnost (11.20-11.45)
- stolování ve školní jídelně – oběd (11.45-12.15)
- odpočinková činnost, didaktické hry (12.15-13.00)
- zájmová činnost: pracovní-technická, přírodovědná (enviromentální), tělovýchovná, dopravní, regionální a turistická, esteticko výchovná - výtvarná, hudební a společenská; evaluace, plánování, úklid Po-Pá (13.00-15.00)
- příprava na vyučování (15.00-15.30)
- spontánní hry (15.30-16.30)

Časový rozpis je orientační. Skladba zaměstnání je přizpůsobována věkovému složení žáků v jednotlivých odděleních.

4. Cíle vzdělávání:

- respektování a rozvíjení osobnosti dítěte
- umožnění seberealizace dítěte v kolektivních, individuálních a řízených hrách
- prevence sociálně patologických jevů
- vést žáka k účinnému využívání volného času
- začlenění cílů ekologické výchovy do průběžné činnosti ŠD
- ovlivňování vztahů k přírodě a odpovědnosti za jednání vůči prostředí
- utváření pozitivních vztahů mezi žáky
- vést k rozvoji logického myšlení
- rozvíjet estetické cítění a chování
- rozvíjet schopnost najít si své místo ve skupině
- vychovávat ke zdravému životnímu stylu
- prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí

Činnost školní družiny je zaměřena tak, aby vyhovovala požadavkům režimu dne dítěte, duševní hygieny, střídání klidných a pohybově náročných činností, práce a odpočinku, organizovaných a spontánních činností.

Je nezbytné, aby vyhovovala potřebám a zájmům dětí a zároveň respektovala jejich věkové zvláštnosti.

5. Formy vzdělávání:

ŠD navazuje na vyučování v základním vzdělání, má ale svá specifika. Zájmové vzdělávání probíhá ve výchovně vzdělávacích činnostech.

- 1. Pravidelné činnosti** - výchovná, vzdělávací, zájmová, odpočinková a rekreační
- 2. Spontánní činnosti** - volné hry dětí v ranních a odpoledních družinách
- 3. Příležitostné činnosti** - výlety, sportovní turnaje, návštěvy knihovny, návštěvy kina, výstavy...

Činnosti - vycházejí z tematických okruhů ŠVP v jednotlivých měsících

- rozvíjí u dětí vědomosti; dovednosti; hygienické, pracovní a sociální návyky; přirozené předpoklady a talent
- jsou akceptovatelné jedincem – jsme prožitkové zařízení, působí na citovou oblast osobnosti člověka a rozvíjí ji

Činnosti v ŠD respektují základní pedagogické požadavky volného času, kterými je dobrovolnost, zajímavost, zájmovost a snaha o podpoření aktivity dětí.

PRAVIDELNÁ ČINNOST

Výchovná

- rozvoj osobnosti v oblasti citové a sociální
- pravidla společenského chování - třídní pravidla chování
- pravidla bezpečného chování – na veřejných komunikacích, při hrách, tělových.činnostech, výtvarných a pracovních činnostech, při přesunech na různé aktivity, o prázdninách
- sebeobslužná činnost
- stolování
- komunikační kruhy
- dopravní výchova – Na silnici bezpečně, Cestujeme bezpečně
- regionální výchova
- výchova k vlastenectví
- besedy, exkurze, besídky
- návštěvy kdyňského muzea, městské knihovny, veřejných výstav
- kulturní vystoupení pro občany Domu seniorů

Vzdělávací

- **komunikační kruhy** (získávání a osvojování pojmů z různých oblastí života, vysvětlování jejich významů)
- **vzdělávací projekty (z českých dějin** – Sv. Václav, Republika má svátek, Lípa; **lidové zvyky a tradice** – regionální, národní, světové – Posvícení, Halloween, Vánoce, Masopustní týden, Vynášení Morany, Velikonoce, Pálení čarodějnic, Den matek, Den dětí; **ze života jiných zemí a národů** – světové dějiny lidstva - Eskymáci, Na indiánské stezce ; **enviromentální – přírodovědné:** Kdyně- naše město, Podzimní spižírna, Příroda se připravuje k zim.spánku – Cesta za listovníčky; Zimní Slunovrat; Stopa sněhová a mrazivá - Zimní spáči; Stopa sluneční - Vozilo se na jaře, V bylinkové apatice; Za dobrodružstvím do minulosti, Podmořský svět, Cestujeme bezpečně
- **luštěnky**, tajenky, křížovky, spojovačky, tematicky zaměřené doplňovačky, sudoku

- **četba** knih a časopisů; poslech CD; sledování naučných pořadů v televizi, na videu, DVD
- **práce s encyklopediemi** a jiným obrazovým materiálem
- **didaktické hry** – smyslové, rozumové
- **Kimovy hry**

Příprava na vyučování

společně – uskutečňuje se při různých činnostech – naplňuje se **formou hry, doplňovaček, rébusů, tajenek; básniček, říkadel, jazykolamů, vyprávěním** - procvičování mluvních a vyjadřovacích schopností a paměti; **poslechem četby, obrázkovým čtením, čtením s porozuměním** – rozvoj pozornosti a porozumění textu;

individuálně - dle spontánní aktivity žáka (2.-5.roč.)

- na žádost rodičů
- pokud to vyžadují jeho sociální podmínky nebo nedostatečné učební schopnosti

Zájmová

- estetickovýchovná - literární a dramatická
 - výtvarná
 - hudební
 - pracovní technická
 - environmentální (přírodovědná) – pochopení a ochrana přírody, zdravý životní styl a duševní zdraví, hygienické a estetické pracovní prostředí
- Projekty :** Naše město; Podzimní spižirna – sklizeň úrody, chutě a barvy podzimu, podzimní práce na poli – vinobraní, orba; Rybník – výlovy rybníků, Den Země - Voda, Co vše vyprávěla žába, Ekománie – recyklace odpadů, V bylinkové apatyce
- tělovýchovná a pohybová - aktivity na podporu tělesného a pohybového rozvoje, obratnosti a rychlosti
 - kolektivní míčové a pohybové hry;
 - různá dechová, nápravná a posilovací cvičení
 - dětská jóga
 - relaxační cvičení
 - soutěžní a zábavná odpoledne (z pohádky do pohádky, Dětský den, opékání vuřtů, Talentmánie)
 - geografie a topografie
 - tématicky zaměřené vycházky
 - stopovačky; orientace v krajině; pozorování přírody, sběr přírodnin; ošetření drobných poranění v přírodě, přenos zraněného;
 - pouštění draků – Drakiáda
 - zimní sporty
 - hry na sněhu, bobování

Odpočinková a rekreační

- vycházky do přírody v okolí školy
- zájmové kreslení
- spojovačky, rébusy, tajenky
- poslechová četba
- motivační činnosti na koberci nebo v komunikativním kruhu – zpívání písniček, hádanky, říkadla, básničky, vyprávění
- práce s dětskými časopisy a literaturou
- poslech audio
- hry na koberci, stolní společenské hry, montáž a demontáž stavebnic, karetní hry, hry s kostkou, puzzle, apod.
- pobyt na zahradě – rekreační a pohybové hry, dětské námětové hry

SPONTÁLNÍ ČINNOSTI

Využití otevřené nabídky spontánních činností, žáci si sami vybírají, co chtějí dělat.

- tématické hry – na obchod, na školu, na rodinu, na nádraží, na poště, u lékaře aj.
- stolní a společenské hry, montáž a demontáž stavebnic
- tvořivé a konstruktivní hry
- individuální kreslení, omalovánky, četba knih a časopisů
- luštění tajenek, křížovek, spojovačky
- pobyt na zahradě – rekreace, dětské hry, pohybové hry

PŘÍLEŽITOSTNÉ ČINNOSTI

- Spolupráce s veřejností – účast na kulturních, tělovýchovných a zábavných akcích pořádaných městem a jinými společenskými a dětskými organizacemi (městská knihovna, Pionýr, MKS Modrá hvězda, přednášky a výstavy z řad občanů apod.) – mimo pravidelnou činnost ŠD
- Spolupráce se školou – účast na dopoledních, popř. pozdně odpoledních a večerních akcích pořádaných školou (projektové dny – Pasování prvňáčků, Vánoční jarmark, zápis prvňáčků, Velikonoce, Den země, školní Akademie, dohled při školních výletech, apod.)
- Tématická setkávání
 - seznamovací odpoledne (září)
 - uspávání broučků a ježků (říjen)
 - rozsvěcování světýlek (listopad)
 - vánoční posezení (prosinec)
 - kytička pro maminky (květen)
 - opékání vuřtů (červen)
 - koupání na koupališti, v krytém bazénu
 - pouštění draků – Drakiáda
 - zimní sporty
 - hry na sněhu, bobován
- Návštěvy Domova seniorů

6. Obsah vzdělávání

Obsah našeho ŠVP pro zájmové vzdělávání vystihuje již jeho název „**Stopy roku**“. Žáci prostřednictvím našeho ŠVP a činnostmi ve ŠD prakticky prochází v jednotlivých měsících mnoha činnostmi lidského bytí, konání, tradicemi, zvyky a obyčeji, které lidé dodržují a udržují v průběhu celého kalendářního roku. Seznamují se s koloběhem vesmíru, světa, přírody, žití člověka apod. Usilujeme o to, aby děti pochopily, že vše, co se kolem nás děje, probíhá v čase, má svůj koloběh a řád.

Po celý školní rok se žáci seznamují formou hry prostřednictvím aktivních činností s dalšími rozšiřujícími poznatky, které navazují na jejich dosavadní vědomosti, dovednosti, hodnoty a postoje. Postupují přirozenou cestou od jednoduchého ke složitějšímu, od známého k neznámému, od blízkého ke vzdálenému.

Bloky popsané v ŠVP ŠD jsou obecným materiálem, ze kterého je dále tvořen roční plán ŠD, který je rozdělen do měsíčních témat a vychází z něho i další tvořivá práce vychovatelek. Všechny činnosti jsou postaveny tak, aby vyhovovaly požadavkům pro volný čas.

Obsah vzdělávání je rozpracován v ročním tematickém plánu, ročním plánu činností a měsíčních tematických plánech.

Výchovné a vzdělávací strategie

Požadavky pro volný čas

- **požadavek pedagogického ovlivňování volného času** – navození a motivování činností
- **požadavek dobrovolnosti** – všechny činnosti jsou přiměřené věku a mentálnímu stavu žáků, na základě vzbuzeného zájmu a motivace
- **požadavek zajímavosti a zájmovosti** – činnosti jsou pro žáky atraktivní, pestré, jiné než ve vyučování
- **požadavek aktivity** – aby mohly být v činnostech úspěšní všichni žáci a mohli je sami tvořit
- **požadavek citovosti a citlivosti** – činnosti by měly přinášet kladné emoce z činností i z ocenění
- **požadavek seberealizace** – prostřednictvím činností vytvářet žádoucí sociální kontakty

Klíčové kompetence

Jsou dlouhodobým procesem. Jedná se o souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které žáci získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Prolínají se všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1. KOMPETENCE K UČENÍ: žák učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU: všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.

3. KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE: ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže kultivovaně vyjádřit svůj nesouhlas s jiným názorem.

4. SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE: samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit-přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE: učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i druhých.

6. KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU: orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

Tématické okruhy - vycházejí z výchovně vzdělávacího plánu školy a specificky jsou rozpracovány v ročním tématickém plánu ŠD - „STOPY ROKU“.

I. Člověk a jeho svět

Místo, kde žijeme

- náš domov
- škola
- naše obec
- poznávání nejbližšího okolí (výtvarné dílo motivované vycházkou – každé dítě maluje jednu budovu či přírodní prvek, které se následně vystřihnou a sestaví jako náměstí, ulice, park, les apod.)
- organizace života v rodině, ve škole, ve společnosti, v obci
- tématické vycházky do okolí školy, cesta do školy a ze školy
- poznávání služeb v obci (knihovna, výrobní pracoviště, obecní úřad atd.)
- regionální pohádky a pověsti
- folklorní slavnosti
- výroba zvykoslovných předmětů
- dopravní výchova (hry na dopravním hřišti – řízené i spontánní, didaktické hry dopravními značkami, malování značek či dopravních prostředků)
- ČR – kontinenty – Země – vesmír

Lidé kolem nás

- rodina
- vztah k rodné zemi, řeči, jazyku, k významným osobnostem našeho i jiných národů a k jejich dílům, které mají co říci dalším generacím
- vztah k regionu
- vztah a úcta k hodnotám, které vytvořili naši předkové
- kamarádi
- svátky a oslavy
- život a zvyky jiných národů
- jak se správně chovat
- význam a pěstování vztahu k učení cizích jazyků, porozumění mezi lidmi
- zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi, chování ke spolužákům i dospěl. osobám
- význam a podstata tolerance, empatie, vzájemné úcty
- základní práva a povinnosti (výchova budoucího občana demokratického státu)

- osvojování a dodržování základů společenského chování (pozdravení, podání ruky, seznamování, kultivace komunikace slovní i mimoslovní, umění sdělit poznatek, schopnost naslouchat, tolerance ve skupině, stolování apod.)
- vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu ve třídě založeného na vzájemné úctě, toleranci a radosti ze spolupráce
- činnosti vedoucí k naplňování cílů jsou každodenní přivítání se s dětmi při příchodu a rozloučení se při odchodu, urovnávání drobných každodenních konfliktů mezi dětmi, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně
- hodnocení kladů na kamarádově výkresu
- mediální výchova – povídání o tom co děti viděly v televizi, slyšely v rádiu apod.

Lidé a čas

- denní režim
 - koloběh roku
 - lidové zvyky, udržování tradic, pranostiky
 - staré dobré časy
 - vše se mění, vyvíjí a plyne v čase – doba, lidé, věci, krajina, život ve městech a vesnicích
- návštěva muzea či jiných historických míst
 - budování správného režimu dne a jeho dodržování
 - sestavení a naplňování režimu družiny účelně, pohodová atmosféra
 - účelné využívání volného času
 - vytváření návyků na pravidelnou a účelnou přípravu na vyučování a vyplňování volného času

Rozmanitost přírody

- příroda okolo nás v jednotlivých ročních obdobích
 - roční období
 - chráníme své životní prostředí
 - žít v souladu s přírodou a jejími zákony, jejich respektování
 - chováme se ekologicky – aktivní a efektivní třídění odpadu – ekologický plán školy, třídy
- seznámení s rozmanitostí a proměnlivostí živé i neživé přírody
 - tématické vycházky, pobyty v přírodě, porovnávání změn a následné výtvarné či jiné zpracování poznatků
 - didaktické hry s přírodními motivy
 - péče o pokojové rostliny
 - jednoduché pokusy

II. Člověk a jeho zdraví

- poznáváme své tělo
- pečujeme o své zdraví – strava, správná životospráva, pohyb, životní a denní biorytmy
- využití toho, co nám nabízí příroda – přírodní zdroje pro zdraví
- každodenní pobyt venku

- poznávání sama sebe
- poučení o zdraví a nemocech, zdravotní prevenci a odpovědnosti za svoje zdraví
- průběžná péče o osobní hygienu, předcházení úrazům, dbání na bezpečnost činností
- akce pořádané ve spolupráci s aktivisty Červeného kříže (beseda, nácvik jednoduchého ošetření poranění)
- nácvik jak vyhledat pomoc, hra s nácvikem telefonického volání n tísňové linky
- pohybové a tělovýchovné aktivity – pravidelný pobyt venku či v tělocvičně
- návštěva plaveckého bazénu
- soutěže, hry, individuální cvičení
- dodržování zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech (vhodné oblečení, obuv)
- vytrvalostní, rychlostní, silové a koordinační cvičení
- strečink, relaxace, zdravotní cvičení, rozcvičení
- aerobik, gymnastika, tanec, prvky dětské jógy
- pohybové hry
- atletika
- sportovní hry (fotbal, basketbal, florbal, vybíjená, apod.)
- turistika a pobyt v přírodě
- plavání
- bruslení, hry na sněhu
- základní komunikace a organizace v TV
- zásady chování a jednání (fair play)

III.Umění a kultura

Hudební výchova

- zpěv bez hudebního nástroje
- zpěv s hudebním nástrojem
- rytmizace, opakování (echo)
- hra na tělo
- hra na Orffovo nástroje (doprovod k písním, vlastní tvorba)
- hudební hra „Otázka – odpověď“
- taneční hry se zpěvem
- jednoduché lidové tance
- pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu hudby – pantomima, pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- sluchová diferenciací základních hudebních nástrojů
- rozlišení hudebních stylů a žánrů (tanec, pochod, ukolébavka, country, koledy, apod.)

Výtvarná výchova

- práce s barvou (kresba, malba, tisk)
- využití různých výtvarných technik (kresba, malba, tisk, frotáž, aj.)
- interpretace vlastní práce
- interpretace uměleckých děl
- výtvarná práce jako náhled do dětské duše
- tvorba comicsu, ilustrace textů
- perspektiva
- realita
- fantazijní náměty,
- vlastní náměty
- tradiční náměty

Jazyk, jazyková komunikace, literární výchova

- dodržování zásad správné komunikace (rozhovor s kamarádem, učitelem, rodičem, cizím člověkem)
- čtení v komunikačním kruhu, předčítání pohádek
- vyhledávací čtení jako zdroj informací (knihy, internet, tisk)
- komunikační kruh – dodržování pravidel – naslouchání příteli
- slovní a mimoslovní komunikace (dramatizace, pantomima)
- didaktické hry spojené se čtením a psaním
- korespondence mezi přáteli, dopis s adresou (přání k Velikonocům, Vánocům, k svátku, dopis Ježíškovi)
- námětové hry - „na poštu, na školu, u lékaře, na obchod, ve vlaku, na statku, malí záchranáři“ apod.
- didaktické hry na rozvoj sluchové diferenciaci
- zpívaná řeč
- hledání odpovídajících ekvivalentů slova v cizím jazyce
- „svojtina“ (vymýšlení vlastních slov, vlastní řeči)
- návštěva divadelního vystoupení
- poslech četné pohádky a následné kontrolní otázky
- tvorba vlastní autorské knihy (text, ilustrace, tisk, kompletace, reklama, prezentace knihy)
- dramatizace textů
- domýšlení nedokončené pohádky
- navozování zásadních situací – co jim předcházelo?
- učení se básniček a krátkých textů na besídky
- tvorba divadelního představení (herec, režisér, výtvarník)
- vymýšlení rýmů, veršů

IV. Člověk a svět práce

Matematika, její aplikace a představy

1. Číslo a početní operace
 - získávání časových údajů měření, odhadováním
 - hlídání času odchodu jednotlivých žáků ze ŠD
 - řešení reálných početních situací
2. Závislosti, vztahy a práce s daty
 - čtení a orientace v grafech, diagramech, tabulkách, a jízdních řádech
 - pochopení, že vše probíhá v čase, má svůj řád a posloupnost
 - chápání a popis jednoduchých situací z praktického života
 - žák dochází k závěru, že k výsledku lze dospět několika způsoby
 - řešení logických problémů
3. Geometrie v rovině a v prostoru
 - skládání mozaiky
 - práce s trojrozměrnými materiály, jejich využití při pracov. činnostech
 - tangramy
 - dokreslování osově souměrných prvků (obrázků)
 - didaktické hry zaměřené na aplikaci matematiky

Informační a komunikační technologie

- základy práce s PC
- hry na PC
- práce s internetem (vyhledávání, e-mail)
- práce s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru
- zpracování informací
- tvorba tabulky
- kreslení obrázku
- jednoduchá údržba počítače

Práce s drobným materiálem

- práce s papírem, modelovacími materiály, dřevem, přírodninami, textilem, recyklace odpad. materiálu, apod.)

Konstrukční činnosti

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), stavba modelů
- práce s návodem, předlohou, náčrtem

Pěstitelské práce

- pěstování pokojových rostlin (výživa, zálivka)
- vývoj rostliny (pokus) – vliv životně důležitých podmínek
- dělení rostlin (okrasné, léčivky, koření, zelenina)
- rostliny (jedovaté, léčivé, drogy, alergie, estetika)

Příprava pokrmů

- jednoduchá úprava stolu
- zásady správného stolování
- orientace v kuchyňském náčiní
- příprava jednoduchého pokrmu, nápoje

Roční tematický plán ve ŠD

Výchova a vzdělávání žáků probíhá v měsíčních projektech ŠVP „Stopy roku

ZÁŘÍ: „Stopa babího léta“

- Zavírání prázdnin
- Kdyně – naše město
- Můj Maják
- O poslední vlaštovce

ŘÍJEN: „Stopa bramborová a vodní“

- Chutě a barvy podzimu
- To je zlaté posvícení – jablíčkové a bramborové dny
- Výlov rybníka
- Mezi draky pod oblaky – drakiáda
- Strašidelné reje - Halloween

LISTOPAD: „Stopa světelná a listová“

- Světýlka, duchové, tajemno a strašidla
- Martin přijíždí na bílém koni
- Cesta za listovníčky
- Za tajemstvím vesmíru

PROSINEC: „Stopa lidových tradic“

- Čertování
- Adventní čas

- Andělé mezi námi
- Čas Vánoc a Slunovrat

LEDEN: „ Stopa sněhová a mrazivá“

- Nový rok nám nastal, Tři králové
- Chumelí se, chumelí – hry na sněhu a se sněhem
- Zimní spáči
- Co se děje v přírodě – krmení ptáků

ÚNOR: „ Stopa karnevalová “

- Zimní sporty
- Na cestě k eskymákům
- Valentýn
- Veselý masopust
- Předjaří

BŘEZEN: „ Stopa sluneční “

- Žezuličko, kde jsi byla, žes tak dlouho nekukala “ – vítání jara
- Z pohádky do pohádky – měsíc knihy
- Za lidovými tradicemi – Velikonoce, Vynášení Morany, Stavění májek

DUBEN: „ Stopa nového života “

- Vozilo se na jaře, slunce v zlatém kočáře – mláďata, semínka, pupeny
- Den Země – Voda , Otvírání studánek; Vše, co vyprávěla žába; Ekománie – třídění odpadu, recyklace
- Zdravověda – péče o zdraví, první pomoc
- V bylinkové apatyce
- Na silnici bezpečně
- Pálení čarodějnic

KVĚTEN: „ Stopa našich kořenů “

- Rodina - počátky sociálních vztahů, Maminky mají svátek
- Za dobrodružstvím do minulosti – pravěk (Záhadní dinosauři, První lidé)
- Tajemství černé Afriky
- Život v trávě
- Talentmánie

ČERVEN: „ Stopa dobrodružství a odvahy “

- Pytel smích u zábavy – Den dětí
- Na indiánské stezce
- Podmořský svět
- Cestujeme bezpečně

Roční plán činností ve ŠD

1. Akce pro děti v rámci ŠD

- Společné seznamovací odpoledne (září)
- Výstava místních zahrádkářů (září)
- Kdyně-naše město: poznávací odpoledne (září)
- Návštěva pí uč. z MŠ se slabikářem (září)
- Drakiáda (říjen)
- Účast na výlovu rybníka (říjen)
- Jablíčkové dny (říjen)
- Strašidelné odpoledne (říjen)
- Rozsvěcování světýlek (listopad)
- Mikulášská a vánoční besídka (prosinec)
- Koledování pod vánočním stromčkem – na náměstí (prosinec)
- Vánoční vystoupení v domově seniorů (prosinec)
- Sáňkařské závody (leden)
- Beseda s myslivcem (leden)
- Masopustní týden - rej masek, vlastní výroba masek (únor)
- Vítání jara - vynášení smrtky, udržování lidových tradic a zvyků (březen)
- Měsíc knihy – návštěva místní knihovny (březen)
- Den Země (duben)
- Beseda s turisty- výlet na Rýzmberek (duben)
- Na silnici bezpečně- dopr. soutěž (duben)
- Malování na chodníku – výt. soutěž (květen)
- Den dětí – sportovní odpoledne (červen)
- Stopovaná „na indiánské stezce“ (červen)
- Talentmánie (červen)
- Dobývání hradu - zábavné odpoledne – vypravování pověstí, rytířské hry, hledání pokladu, dobytí rozhledny, zpěv, opékání vuřtů (červen)
- Zmrzlinový pohár – slavnost. rozloučení se škol. rokem (červen)

2. Rukodělné činnosti

- Výroba drobných dárků, výrobků
 - pro rodiče na vánoce
 - do „Vánočního jarmarku“
 - k zápisu dětí do prvních tříd
 - na školní velikonoční a vánoční výstavku
 - ke Dni matek
 - k výzdobě školy (budova náměstí)
 - v jednotlivých projektech během roku

3. Sociální a citová výchova

- předcházet konfliktním situacím
- dát co největší prostor pro mluvní projev dětí – možnost k vyprávění zážitků, nechat prostor pro samostatný projev dítěte. Partnerská komunikace. Pochvala.
- vést děti ke kamarádským vztahům v kolektivu, bez agrese, k charakternímu chování
- podporovat u dětí kladné charakterové vlastnosti (pravdomluvnost, upřímnost, vlídnost, nebojácnost v komunikaci)
- kultivace citových projevů, rozvíjení vyšších citů – intelektuálních (radost z poznávání, objevování nového),
- kultivace estetického vnímání (vnímání a prožívání krásy v přírodě i v lidských výtvorech)

- kultivace morálních vlastností (rozlišování a prožívání dobra a zla ve vztahu k životnímu prostředí, k přírodě, památkám, lidským výtvorům a vztahům)
- vést děti k osvojování sociálních dovedností, ke kterým patří i sociální kompetence:
- schopnost vyjádření odlišného názoru než jaký je zastáván vrstevníky, rodiči nebo učiteli;
- schopnost požádat o jakoukoliv laskavost osoby v sociálním prostředí;
- schopnost zahájit rozhovor s druhým spolužákem nebo dospělým;
- schopnost odmítnout návrh, se kterým dítě nesouhlasí
- schopnost pozvat vrstevníka k účasti na nějaké činnosti nebo hře;
- schopnost pochválit druhého;
- schopnost přijmout pochvalu;
- schopnost požádat o pomoc při řešení určitého problému;
- schopnost odolat tlaku vrstevníků chovat se nevhodným způsobem

4. Environmentální a regionální výchova

- aktivní účast na ekologických akcích pořádaných školou
- stopa vodní- pozorování podzim. výlovu rybníka
- beseda ke „Dni Země“
- beseda se členy místního turistického oddílu (vykopávky na hradě Rýzmburku)
- vést děti k aktivnímu třídění a sběru odpadových surovin
- podněcovat děti ke klad. vztahu k přírodě a její ochraně (krmení zvířat a ptactva, ochrana ohrož. druhů)
- pozorování různých ekosystémů a jevů ve volné přírodě
- děti se aktivně podílejí na tvorbě pěkného prostředí v ŠD a na bezkonfliktních mezilid. vztazích
- zařazování turistických vycházek s přírodovědnou a topografickou tematikou
- pěší poznávací výlety do okolí Kdyně (Rýzmburk, Koráb, Brančov, Kravař, Herštejn, Příkopy)

5. Sportovní a tělovýchovné aktivity

- zařazování těch pohybových a tělovýchovných aktivit, které vedou ke zvyšování tělesné
- zdatnosti dětí, poznávání regionu a ochraně přírody
- sáňkování, bruslení, hry na sněhu (zima)
- plavání (léto)
- tělovýchovné soutěže na zahradě
- půldenní turistické vycházky do okolí
- seznámení každý měsíc s novou pohybovou hrou
- uspořádání turnajů některých míčových hrách mezi jednotlivými odděleními ŠD (fotbal, vybíjená)
- využívání Městského sportovního areálu ve Kdyni, volných prostor hal v CH1 a CH2 v odpoledních hodinách k tělovýchovným aktivitám
- v rámci hygieny a zdraví dětí zajištění pitného režimu

6. Návštěva veřejných výstav pořádaných městským kulturním střediskem a jinými veřejnými organizacemi (tematicky vhodných k věku dětí)

- veřejné výstavy různých zájmových oddílů
- zahrádkářů a chovatelů
- místních výtvarníků vztahujících se k regionu a historii města Kdyně

7. Veřejná prezentace ŠD

- účast na veřejných vystoupeních pořádaných školou (Den otevřených dveří, Vánoční jarmark, Velikonoční výstava školy, školní akademie „Vítání jara“, atd.)
- vánoční vystoupení v domově důchodců
- divadlo pro spolužáky 1. stupně - dramatizace „Z pohádky do pohádky.“ na závěr šk. roku
- živý herbář – výstava bylin a trav pro 1. stupeň
- účast na výtvarných soutěžích vyhlášených pro děti různými organizacemi a školou
- účast při charitativních akcích pořádaných školou

- uspořádání veřejné výstavy celoročních výtvarných prací dětí
- příspěvky do regionálního tisku (Kdyňsko, Domažlický deník)
- anketa pro rodiče

8. Spolupráce s pedagogickými pracovníky na škole

Vychovatelky školní družiny nabízí pomoc pedagogického dozoru při školních výletech, tělovýchovných sportovních a kulturních akcích pořádaných školou.

Aktivní účast vychovatelek na výzdobě školy a ŠD .

V případě nepřítomnosti učitelů (nemoc, ošetřování dítěte, návštěva lékaře, rodinné důvody) vychovatelky ŠD na požádání vedení školy nepřítomné učitele zastoupí (formou suplování).

7. Podmínky přijímání uchazečů

Vedoucí školní družiny zajišťuje přihlašování a odhlašování žáků, vybírání poplatků, předávání informací zákonným zástupcům, vyřizování námětů a stížností.

Přihlašování a odhlašování žáků ŠD je prováděno na základě písemných žádostí zákonných zástupců.

O zařazení žáků do školní družiny rozhoduje ředitel školy.

Pokud je počet žáků větší, než je kapacita ŠD, dochází k výběrovému řízení. Žáci jsou přijímáni na základě daných kritérií, která jsou součástí Vnitřního školního řádu ŠD.

Při zařazení žáků do školní družiny jsou zákonní zástupci žáka prokazatelně seznámeni s řádem školní družiny (příloha Vnitřní řád školní družiny).

8. Průběh a ukončování vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve ŠD probíhá během školního roku od září do června. V době podzimních, zimních, jarních a hlavních prázdnin se činnost ŠD přerušuje, pokud se na tyto dny přihlásí méně než 15 žáků.

Docházka přihlášených žáků je povinná. Každou nepřítomnost je nutno řádně písemně omluvit.

Výjimečně po dohodě s vedoucí vychovatelkou a ředitelem školy se mohou činnosti ŠD zúčastnit i žáci, kteří nejsou přihlášení k řádné docházce (jde zpravidla o řešení momentální situace v rodině). Tito žáci se zapisují do docházkového sešitu.

Přihlášení žáci jsou povinni zúčastňovat se pravidelně všech činností ŠD podle rozvrhu a týdenního programu činností a plnit pokyny vychovatelky.

Žáci ŠD se řídí pravidly Vnitřního řádu školy, školní družiny a dodržují bezpečnostní předpisy, se kterými jsou seznámeni. Chovají se tak, aby neohrozily bezpečnost a zdraví svoje ani svých spolužáků.

Umístění dítěte do ŠD není nárokové.

Ukončení vzdělávání

Zákonní zástupci mohou žáka z docházky odhlásit kdykoli během školního roku písemnou „Odhláškou ze ŠD“.

Vyloučení žáka

O vyloučení žáka ze ŠD rozhoduje ředitel školy.

Žák může být ze ŠD vyloučen za: - dlouho trvající neomluvenou absenci dítěte

- dlouho trvající a s rodiči výchovně neřešitelné kázeňské přestupky (agresivita, vulgárnost a asociální chování, opakované neuposlechnutí příkazu vychovatelky)

9. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Všichni přihlášení žáci se speciálními potřebami mají možnost se zúčastnit zájmového vzdělávání v ŠD a jsou plně integrováni do všech forem činností, pokud obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem. Žákům z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením je nutné věnovat specifickou péči. Mají možnost se zapojit do všech forem činností.

Žákům z kulturně odlišného prostředí (příslušníci menšin a etnik) je nutné věnovat pozornost a pomáhat jim s osvojováním českého jazyka a seznamovat je s českou kulturou, zvyky a tradicemi. Snahou je vytvořit těmto žákům podmínky k rozvoji jejich osobnosti – co nejvíce s nimi komunikovat, snažit se je začlenit do kolektivu ostatních spolužáků – požádat je o pomoc a spolupráci.

10. Ekonomické a materiální podmínky

Úplata za ŠD je upravena ve Vnitřním řádu ŠD. Hradí se pololetně, v září a v lednu. Pokud je žák odhlášen, poplatek se nevrací. Úplata může být snížena nebo prominuta dle pravidel uvedených ve vyhlášce č.74/2005 Sb. o zájm. vzdělávání. O platbách za ŠD je možno se informovat u hospodářky školy nebo vychovatelek.

Školní družina využívá prostory pro čtyři oddělení v budově na náměstí. Ranní provoz je zajištěn dle potřeby v určených třídách v budovách školy.

Všechna oddělení jsou vybavena sportovním a výtvarným vybavením, stolními a deskovými hrami a stavebnicemi pro danou věkovou kategorii.

K ostatním činnostem má ŠD pevný PC, televize, DVD a video přehrávač, Může také využívat kopírku.

Školní družina může také využívat školní hřiště, městské umělé hřiště, sportovní halu, počítačové učebny školy a školní zahradu.

11. Personální podmínky

V každém oddělení zajišťuje zájmové vzdělávání jedna vychovatelka. Činnost ŠD řídí vedoucí vychovatelka, která kontroluje vedení dokumentace, koordinuje práci vychovatelek podle plánu činností a sleduje výchovně vzdělávací činnost v družině. Vedoucí vychovatelku jmenuje ředitel školy.

Vychovatelky splňují kvalifikační předpoklady dané zákonnými normami.

Posláním vychovatele/ky je:

- je iniciátorem a průvodcem žáků při činnostech, které motivuje, navozuje, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí
- probouzí v dětech aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a podněty vnímat
- má podněcovat a rozvíjet přirozenou zvědavost žáka, chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládne; tyto žádoucí projevy pak přiměřeně oceňovat a chválit
- během celého pedagogického působení rozvíjí sociální kompetence důležité nejen pro učení, ale i pro další rozvoj žáků: zdravé sebevědomí, sebejistotu, schopnost být sám sebou, přizpůsobit se životu v sociální skupině i v multikulturní společnosti, položit základy pro celoživotní učení a schopnost jednat v duchu základních lidských a etických hodnot.

Další vzdělávání vychovatelek:

- Svoji kvalifikaci si zkvalitňují během roku v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Dále se vzdělává, a to v samostatném studiu nebo formou vzdělávacích seminářů organizovaných školou.
- Samostatně studuje pedagogickou literaturu, právní předpisy, vyhlášky a vnitřní školní normy.
-

12. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Bezpečnost a ochrana žáků musí být zajištěna po celou dobu jejich pobytu ve ŠD. Žáci jsou na začátku školního roku seznámeni s Vnitřním řádem ŠD, pravidly bezpečnosti při přecházení a pohybu po veřejných komunikacích, při hrách i různých činnostech venku i ve třídě. Před každou výjimečnou akcí jsou žáci zvlášť poučeni o bezpečném a slušném chování /zapisuje se do Třídní knihy/. Poučení o bezpečnosti provádí také u nově příchozího žáka.

Zajištěny jsou i podmínky hygienické: dodržování hygien. návyků; vhodný stravovací režim – odpolední svačina z domova, pitný režim; zdravé prostředí užívaných prostor – světlo, správná teplota tříd, větrání,...

Dostupné jsou prostředky první pomoci – vychovatelky jsou seznámeny s umístěním lékárniček v jednotlivých budovách i ve ŠD.

Každý úraz či zranění je evidován v Knize úrazů. Žáci jsou poučeni na začátku škol. roku, o tom, že musí každé zranění okamžitě hlásit své vychovateli, nahlášení úrazu dodatečně druhý den nemůže být akceptováno. Rodiče toto seznámení s poučením žáků stvrzují svým podpisem.

Pravidla o chování a bezpečnosti žáků při pobytu ve třídách jsou veřejně vyvěšena.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků v ŠD

- vytvářet, dodržovat a kontrolovat podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při výchovné práci ve ŠD.
- provádět poučení žáků o BOZP a PO.
- vychovávat žáky k dodržování hygienických zásad a zásad bezpečnosti práce. (vhodná obuv a oblečení přiměřené k činnostem / přezůvky, sport, vycházky, výtvar.a rukoděl./; používání bezpečných pomůcek /vhodné nůžky, barvy, lepidla apod./; vymezení vhodných prostor k hrám a sportu
- sledovat zdravotní stav žáků a v případě náhlého onemocnění žáka informovat bez zbytečných průtahů rodiče postiženého žáka a vedení školy.
- při úrazu poskytnou žákovi nebo jiné osobě první pomoc, zajistit ošetření lékařem
- pečovat o dostupnost prostředků 1. pomoci / lékárnička/
- znát plán evakuace a ukrytí pro své oddělení

Žáky ŠD předává učitelka vychovatelce po skončení vyučování a je povinna informovat vychovatelku a jakékoli změně v rozvrhu následující den, o chybějících žácích apod. Za převádění žáků je vždy zodpovědná vychovatelka.

Vychovatelka odpovídá za bezpečnost 25 žáků při standardní činnosti ŠD, pokud to specifika činnosti vyžadují (využití hromadné dopravy, výletech, vycházkách, při dočasném spojování oddělení nebo pokud je momentálně v oddělení přítomno více jak 25 žáků), určuje ředitel na vyžádání vychovatelkou další dospělou osobu k dohledu.

Za bezpečnost a ochranu zdraví žáků ve ŠD ve svém oddělení odpovídá vychovatelka. Řídí se Školským zákonem, vyhláškou o zájmovém vzdělávání, povinnostmi vychovatelky, které jsou vymezeny v pracovní náplni vychovatelky.